

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 28.09.1961, sp. zn. 4 Cz 62/61, ECLI:CZ:NS:1961:4.CZ.62.1961.1

Číslo: 2/1962

Právní věta: K otázce odměňovania inštruktorov, ktorí vedú pri výrobnjej práci skupiny žiakov a študentov (vládne uznesenie z 23. októbra 1959, č. 906).

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 28.09.1961

Spisová značka: 4 Cz 62/61

Číslo rozhodnutí: 2

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Odměna za práci, Smlouvy

Předpisy: 141/1950 Sb. § 360 906/1959 Ú. § v.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobca uplatnil žalobu podanou na Okresnom súde v Košiciach nárok proti žalovaným 1. Krajskému svazu výrobných družstiev, 2. Drevospracujúcemu ľudovému družstvu, 3. Mestskému národnému výboru v Košiciach - odbor školstva, 4. Jedenástročnej strednej škole, na vyplatenie odmeny, ktorá mu prislúchala z toho titulu, že ako inštruktor vykonával polytechnickú výchovu žiakov Jedenástročnej strednej školy. Vyplatenie odmeny požadoval za dobu od 1. januára 1960 do 31. mája 1960, a to vo výške 2655,- Kčs.

Okresný súd v Košiciach žalobe vyhovel čiastočne, a to do výšky 1092,32 Kčs avšak len proti prvým dvom žalovaným. Pokiaľ ide i žalovaných v treťom a štvrtom rade, žalobu zamietol. V odôvodnení sa súd postavil na stanovisko, že od 1. 1. 1960 malo žalobcovi vyplácať odmenu družstvo, keď povinnosť hradiť trovy spojené s polytechnickou výchovou žiactva prešla týmto dňom na závody.

Krajský súd v Košiciach rozsudok súdu prvej stolice zmenil v časti napadnutej žalovanými v prvom a druhom rade a žalobu v plnom rozsahu zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia došiel súd k záveru, že so žiadnym zo žalovaných účastníkov neuzavrel žalobca zmluvu o vykonávaní polytechnickej výchovy. Vedením polytechnickej výchovy žiakov jedenástročnej strednej školy nebol poverený žalobca, ale jeho otec. Zmluvne teda žalovaní v prvom a druhom rade na seba žiadnu povinnosť voči žalobcovi neprevzali. Nezodpovedajú však ani zo záväzku v bezdôvodného obohatenia, lebo k žiadnemu obohateniu na ich strane nedošlo.

Najvyšší súd rozhodol na sťažnosť pre porušenie zákona podanú predsedom Najvyššieho súdu, že

týmto rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon.

Odôvodnenie:

Vládnym uznesením z 23. októbra 1959 č. 906 boli schválené zásady pre zabezpečenie práce žiakov a študentov vo výrobe v r. 1959 a 1960 (Zrov. Vestník Ministerstva školstva a kultúry, roč. XV. zošit 32 - 33). Podľa bodu 8 citovaného vládneho uznesenia náklady, ktoré vzniknú závodu s prácou žiakov a študentov vo výrobe, budú hradené z prostriedkov závodu na vrub nákladov na výrobu a obeh. Odmeňovanie inštruktorov - zamestnancov závodu, ktorí povedú pri výrobnej práci skupiny žiakov výberových tried všeobecne vzdelávacích a odborných škôl a študentov vysokých škôl pri výrobnej práci bolo upravené na základe doporučenia sekretariátu štátnej mzdovej komisie z 24. augusta 1959 smernicami jednotlivých rezortov, vo výrobných družstvách potom smernicami Ústredného sväzu výrobných družstiev o zabezpečení práce žiakov a študentov vo výrobe v roku 1959 a 1960 (Vestník ÚSVD č. 13/1959, por. č. 59), resp. smernicami pre odmeňovanie inštruktorov individuálneho odborného výcviku učňov (Vestník ÚSVD č. 14/1960 por. č. 68).

V súdnej veci je nepochybné, že polytechnickú výchovu žiakov Jedenáštočnej strednej školy prevádzalo Drevospracujúce ľudové družstvo. Vzhľadom na to, že túto výchovu vykonával konkrétne žalobca, o ktorom súd zistil, že nebol v právnom pomere k žalovanému Drevospracujúcemu ľudovému družstvu, zamietol krajský súd žalobu s tým odôvodnením, že prevádzaním polytechnickej výchovy žiakov bol poverený otec žalobcu, ktorý bol členom žalovaného družstva a že družstvo samo nezodpovedá žalobcovi ani zo zmluvy (k uzavretiu zmluvy nedošlo) ani z bezdôvodného obohatenia, lebo je nepochybné, že vyučovacou činnosťou žalobcu nedošlo na strane žalovaného družstva ku zvýšeniu jeho majetkových aktív.

Tento právny záver krajského súdu spočíva na celkom neúplnom skutkovom základe. Súd mal predovšetkým vykonať zistenie v tom smere, či družstvo poverilo žalobcu vykonaním hore uvedeného úkolu, keď otec žalobcov vzhľadom na svoj vek a pracovné zaťaženie nebol schopný funkciu inštruktora vykonávať. Tomu nasvedčuje jednak výpoveď žalobcu, ktorý uviedol, že ho žalované družstvo i funkcionári žalovaného krajského sväzu uisťovali, keď žiadal po 1. 1. 1960 vyplatenie odmeny za vyučovanie, že v niekoľkých dňoch táto záležitosť bude vybavená, ďalej výpoveď predsedu družstva, ktorý ako svedok uviedol, že školenie vykonával žalobca, pretože jeho otec na to nestačil a výpoveď otca žalobcu ako svedka, ktorý potvrdil, že z žalovanom družstve sa dohodli, že vyučovanie žiakov bude vykonávať žalobca; tomu nasvedčuje konečne o obsah potvrdenia Jedenáštočnej strednej školy, podľa ktorého riaditeľstvo školy žiada žalobcu, aby vykonával vyučovanie v rozsahu 9 hodín za mzdu 15,- Kčs za hodinu a ďalšie potvrdenie tejto školy, podľa ktorého žalobca externe vyučoval žiakov školy so súhlasom riaditeľstva školy.

Pokiaľ potom žalobca vykonával práce pre žalované družstvo, došlo na strane družstva nepochybne k obohateniu, lebo žalobca vykonával pre žalované družstvo prácu, ktorá na družstvo bola prevedená vládnym uznesením z 23. októbra 1959 č. 906 a ktorú by - v prípade, že by ju nebo, vykonával žalobca - musel vykonávať člen družstva, ktorému by prislúchala za ňu odmena podľa hore citovaných smerníc ÚSVD. Za tejto situácie by sa teda družstvo obohatilo práve o odmenu, ktorú by muselo svojmu členovi za práce spojené s vyučovaním v polytechnickej výchove zaplatiť.

Ak by však vznikol žalobcovi nárok z titulu bezdôvodného obohatenia (§ § 360 a nasl. obč. zák.), potom by žalované družstvo bolo povinné honorovať mu jeho prácu obdobne podľa zásad pre odmeňovanie inštruktorov vo výrobnom družstevníctve. Bude teda v tomto smere vecou súdu, aby zistil, za akých podmienok žalobca prácu konal, tj. či pracoval mimo pracovnej doby alebo ako kádrový robotník, ktorému boli žiaci pridelení v pracovnej dobe a či by mu vzhľadom na to prislúchala analogicky odmena podľa smerníc ÚSVD o zabezpečení práce žiakov a študentov vo výrobe v roku 1959 a 1960 vo výrobných družstvách, Vestník ÚSVD č. 13/1959, por. č. 50 (v prvých

dvoch prípadoch hore uvedených) alebo podľa smerníc pre odmeňovanie inštruktorov individuálneho odborného výcviku učňov, ktoré platia v prípade, že žiaci boli pridelení kádrovému robotníkovi v pracovnej dobe (v treťom zo zhora uvedených prípadov).

Táto odmena by pravda musela byť žalobcovi priznaná bez ohľadu na to, či družstvo malo či nemalo v tom smere zaistený mzdový fond; smernice ÚSVD výslovne uvádzajú, že náklady nesie družstvo a pokiaľ by došlo k prekročeniu mzdových fondov, neuplatnia sa sankčné opatrenia podľa vládneho uznesenia z 2. augusta 1957, č. 806 (porovnaj smernice ÚSVD z 28. augusta 1957 č. 203).

Pokiaľ teda krajský súd nepostupoval podľa zásad hore uvedených, porušil zákon v ustanoveniach § § 1, 59, 88 o. s. p. v spojení s ustanoveniami § § 360 a nasl. obč. zák.